

Beszámoló

„...A lét iránya nem az uniformalizálódás, hanem a kiteljesedés.”

(Jókai Anna)

Tájékoztató az OEE Szeniorok Tanácsa és Erdészettörténeti Szakosztálya, illetve az FvM Helyi Csoportja közös rendezvényéről. Az OEE Szeniorok Tanácsa és Erdészettörténeti Szakosztálya 2009. április 23-án a Nyugat-Magyarországi Egyetem Központi Könyvtár és Levéltárában, illetve a Rongyos Gárda Károly-magaslati emlékművénél tartották közös rendezvényüket. Meghallgatták **iff. Sarkadi Sándor főigazgató „Bányászati és Erdészeti Főiskola Sopronba történő áttelepüléséről, elhelyezés körülményeiről”,** ill. **Dr. Szemerei Tamásné „A könyvtár anyagának hányatott sorsáról, értékeiről és a levéltár funkciójáról, összegyűjtött újabb dokumentumairól”** szóló előadásokat. Az előadások igen részletesen ismertették

- az Erdészeti és Bányászati Főiskola 1918/1919 telén Selmechányáról Sopronba történő áttelepülésének viszonyosságait, ezen belül az Ifjúsági Kör megalakulásának körülményeit és a kör tagságának az áttelepülésben, a felszerelések és a könyvtár megmentésében, majd a szervezeti működés feltételeiben betöltött kiemelkedő szerepét. Azokat, amelyek meghatározták a kör mindenkoros célját, a *Hazafiság, Testvériség, Bajtársiasság*, vagyis tagságának megbonthatatlan hármasságát.
- a kör választott vezetőinek egy-egy időszakban végzett munkáját, különösen az elhelyezésben, – első tanulószoba, 1929-ben az ifjúságkörü ház megvétele, a közösségi élet tartalmasabbá formálásában – lövészegylet felállítása stb. – módszerekben – hagyományok ápolásában történő fejlődést, felmerülő nehézségeket.
- szó volt az 1919-21 évek történéseiből a főiskolások hősi helytállásáról, az ágfalvi csata eseményeiről, tisztelendő résztvevőkről, hősookról és arról a szervezői tevékenységről, amelyek jelentősen hozzájárultak Sopron és térsége megőrzéséhez,
- továbbá azokról az írásokról, amelyek érzékeltetik azt a hőst, illetve árnyalják az eseményeket, a korszak szellemiségét, a hallgatók tartását, a dicső múlt ragyogó tetteit, mint örök példaképeket.

– A könyvtár vonatkozásában tájékozódunk a könyvek Sopronba kerülésének körülményeiről, a pannonhalmi időleges elhelyezés indítékairól, majd rendszerének kialakításáról, igénybevételenek rendjéről stb. Külön is említésre méltók a levéltári vonatkozások. Megtudhattuk, hogy Ágazati levéltárként működik és a szükségszerű tagoláson belül fogadnak egyéni hagyatékot akár letétként is. Az anyag feldolgozása folyamatos és a bekerült értéktelennek látszó levél-, illetve dokumentumrészletek összekapcsolásával igen fontos történések pontosíthatók, vagy iránymutatók lehetnek.

Jó volt hallani a könyvtár és levéltár kitűzött céljainak vázolását, érzékelni a megvalósítására irányuló elkötelezettséget és alázatos munka eredményeit, tárgyi bizonyítékait.

Az előadásokat kiegészítették, vagy kérdéseket tettek fel; dr. Rácz J.-né, dr. Szász T., Dr. Király P., Jereb O., Köveskúti Gy., Béni K., Rakonczay Z., Fúják J.

Összegzőképpen rögzíthető, hogy az Egyetem „200 éves” jubileuma jegyében szervezett ülésünkön igen hasznos információval gazdagodtak a résztvevők, amelyért bálás köszönetüket fejezték ki az előadók alapos és lelkiismeretesen végzett tevékenységük bemutatásért.

A könyvtári betekintés és informálódást követően a vendéglátók megszervezték azt is, hogy egy másik ~70 éve történt eseményekről kapjunk „tömelletti” kiegészítő információt, a Károly-magaslaton létesült Rongyosgárdista emlékműnél. Amikor is az ún. első bécsi döntés okán, a felvidéki határkérdések „megoldásához” kapcsolhatóan a főiskolások, mint soproni harcíták részt vettek bizonyos tevékenységekben, amelyről *Halász Aladár* már tartott egy előadást, de külön témaként ajánlatos a mélyebb megismerése.

A helyszín és az emlékmű meghatározó és elgondolkodtató, jó volt megismerni, hogy az további érdeklődés tárgya lehessen. Ezeket követően az elnökök az rendezvény-szervezőnek köszönetüket fejezték ki és a rendezvényt befejezettek nyilvánították.

Dr. S Nagy I.

* * *

Az OEE Szeniorok Tanácsa és az FvM Helyi Csoportja május 11–12. én a Gyulaj Zrt. Hőgyésvérsi Erdészete területén tartották közös rendezvényü-

ket. A két napra ütemezett igen gazdag programon részt vevő kollégák *Gál László* és *Stein Krisztián* műszaki vezetők tolmácsolásában – illetve a Zrt. munkatársai közreműködésében – betekintést kaphattak a közcélú fejlesztések, a tájhasznosítás és az erdőművelés korszerű lehetőségeiről, új kezdeményezésekről, hagyományok ápolásáról és az erdei iskola ifjúságnevelő megoldásairól. A gazdag programból az érdeklődők számára választható néhány példaértékű tapasztalat.

– A vadgazdálkodásra szakosodott Hőgyésvérsi Erdészeti szakemberei kezdeményezéseiben érzékelhető volt a tájegységi adottság gazdasági potenciáljának fokozása, az erdei életfeltételek megőrzésével, az egészséges vadlétszám és a természeti eltartó képesség összehangolásával.

– Az időszzerű elképzeléseikben figyelemre méltó volt; egyrészt a már kialakult tradicionális létesítmények új funkcióknak – pl. a Lengyel-Anna-fürdői létesítmények Turisztikai és Természetismereti Központnak – megfelelő tartalommal történő átalakítása, berendezettsége alkalmas 40 fős erdei iskolai foglalkozásra, minősített pedagógiai programmal, másrészt azok eszközrendszerének fenntartható irányú fejlesztése, nevezetesen; biológiai szennyvíztisztító rendszer, különböző kézműves műhelyek, egyéb szabadterei sportolási lehetőségek, stb., amelyek kiszolgálhatják a változó új igényeket is.

– A közcélú létesítmények környezetben kialakított 100 ha-os parkerdő példaértékű azáltal, hogy a változó hosszúságú tanösvények mentén a gyertyános tölgyes bükkös erdőrézset a természetközeli kezelési irányzat bemutatása – tapasztalatai – mellett más általános élővilág, növényismereti mozaikokat is kialakítottak: Anna-forrás kiépítése, geológiai bemutató hely, vadspark stb.

– Az Anna-forrás gyenge lejtésű völgyét követő tanösvény gazdag élővilágú bükkösön, ezüsthárs elegyes gyertyános tölgyesen keresztül elvezet egy szakszerűen kialakított kis tóig, amelynek a tájgazdagító esztétikai hatása, „berendezettsége” figyelemre méltó. A tó után, a tanösvény tölgyerdőn keresztül vezet a cca. 250 m magasan kiépített kilátóhoz, ahonnan a tájegység domborzati jellege érzékelhető, amelynek közelében kialakított tisztáson széltrubina építését tervezik a szükséges energia pótlásához.

- A program keretében bejárhattuk a lengyeli Apponyi kastélyparkot, tapasztalva idős fának állapotát és kezelésének szűkös voltát.
- A vendéglátóink bemutattak továbbá kocsánytalan tölgy magtermő állományt, bükkös fokozatos erdőfelújítást, illetve erdőhasználatra kísérleti területeket, amelyek utaltak arra, hogy az erdészet szakszemélyzete igen érzékeny és fogékony a legújabb módszerek befogadására, azok alkalmazására.

A kihelyezett ülés résztvevői igen sok-

oldalú, új ismeretekkel gazdagodhattak, amit *Holdampf Gyula*, a *FVM Helyi Csoportjának* elnöke és e sorok írója megköszönt és további eredményes munkálkodást kívántak.

Dr. S Nagy László
a Szeniorok elnöke

Tő melletti történetek: Gyula bá!

A tanácselnök és a párttitkár piszkosul unatkozott. Odakint 33 °C, itt az irodában 28 °C és sok légy. A tanácsolásán ügyfél nincs, értekezlet nincs, az utcán csak a por és a reggeli csorda megszáradt lepényei. Szemben az ABC-ből ritkán lép ki egy-egy vevő, hóna alatt kisé száraz kétkilós kenyérral. Délután két óra van, ennél több történet nem várható.

A baj csak az, hogy a közeli presszó hűtője reggel elromlott, nem hűt, a víz folyik belőle. Csak langyos kőbányai világos sör kapható. Hát ezért üldögélnek az előljárók magukba roskadva a legyes irodában beletörődve a szeszélyes sors hullámvölgyeibe.

A halálos csöndben végre megreccsen a folyosó olajos padlója, egy túlsúlyos egyén nagy robajjal közeledik, az ajtón beszakítás jellegű kopogás után belép Kristóf, az erdeitemék-begyűjtő. Nagy darab, közepesen vörös fejű szeplős ember, süketnéma. Kezében egy szakadt szatyor, kikandikál belőle egy üveg érintetlen Lánchíd konyak. Kristóf egyébként már kora délutántól egy légiesen könnyű bormérgezésben szokott lenni, a konyakot inkább a felesége szerette. Erősen. Ha szükséges volt – most pedig nagyon – még viszonylag bonyolult ügyeket is meg tudott érteni, egy-egy szót reszelős torokhangon mondott, a részleteket pedig leírta (tele helyesírási hibával). Szájáról jól olvasott.

„Ömböly... feleség... zsákok... toboz...” – volt a fő mondanivaló, a lényegtelen leírta.

Na szóval nagy küzdelemben – fél szemüket a konyakos üvegen tartva – kike-rekedett a jövetel célja, miszerint a felesége a szomszédos Ömböly (határmenti) község erdejében feketefenyő-tobozt gyűjt (a koszorúkészítőknek) és kettő után az ottani vegyesboltból idetelefonál, hogy mikor mehet értük (még két asszony volt vele) a Warsavával. Várja a telefont – ha megengedik –, addig is megkínálhatja-e őket egy pohár konyakkal?

Gyula, a tanácselnök jól olvasható szájmozgással valami gyengécske tiltá-

kozást artikulált, célozva arra, hogy a konyak a feleségé, de kényszeredett mozdulatokkal elővett három poharat a szekrényből. Zavarában csak decis poharakat talált.

A történészek azt mondhatnák, így kezdődött Ömböly másodszori elfoglalása.

Az első 1921-ben volt. Úgy mesélik, hogy a román-magyar határ itt Ömbölynél mozgott, egy alkalommal a román polgárőrök Ömbölyig nyomultak vadászpuskákkal, elöltöltős puskákkal felfegyverkezve. De délutánra a magyar vonal erősítést kapott a környékbeli erdészek, vadászok lelkes csapatából, estére már a jelenlegi határ mögé szorították a románokat. Mindkét oldalon sok hőst avattak, de szerencsére még csak sebesülés sem történt.

Úgyhogy mikor megsörrent a telefon – dühös női hang sürgette Kristófit –, Gyula, akinek az agya innentől kezdve számítógép gyorsasággal improvizált, rémült arccal fordult a kissé kaptatos begyűjtőhöz: „nagy a baj, a románok elfoglalták Ömbölyt”

Az artikulálatlan hangtól kimenekültek a legyek: „az asszony! ... a toboz!”

A sokk hatására azonnal kellett inni egy pohár konyakot és még egyet. Miska, a párttitkár veleszületett tehetséggel felvette a fordulatot és segítséget ígért. Telefon ide, telefon oda és mire kiürült a Lánchidas üveg mit ad Isten, a munkásörök, mezőörök visszafoglalták a mozgalmas sorsú Ömbölyt. Kristóf őszinte hálával – a folyosó teljes szélességét felhasználva – robogva távozott.

Gyuláék némi önsajnálkozással összenéztek: „de sokat kell háborúzni egy üveg konyakért”.

Hónapokig kerülték Kristóf egészségtelenül harcias feleségét. A férje szeme alatti kék foltokkal pedig senki sem törődött, megszokták, régóta.

A háborúról mit sem sejtő békietiek unalmas délutánja igen lassan csordogált. Átmeneti érdeklődéssel a bolt előtt állók csak Gyula bácsi kissé korai hazaszekerezését szemlélték lesújtóan. Szégyellte is Gyula erősen nap, mint nap. És szidat

Gusztávot, a lovát (ilyenkor persze Gusztí, az anyád... megszólításokkal illette).

Gusztáv egy erdészettől kiselejtezett sodrott, nagy testű ló volt, hosszú ideig egy fakitermelő brigád „közelítő kerékpárjában” dolgozott mindenki kényeztetése mellett. Nagyon erős, nyugodt, jó modorú. Sajnálta a brigád – és mindenki –, hogy váratlanul kehes lett (ma is megfajthatetlen titok marad). Gyula bácsi éjjeliőr volt az erdészet központjában és egyben a közelítő lovak éjszakai gondozója. Jelentkezett, hogy kedvenc kehes lovát vágósúlyban megvinné, amit megnyugvással vettünk tudomásul, mert tudtuk jó kezekbe kerül a ló. Valóban gondos gazdája volt (hogy az étkezésében törés ne legyen, továbbra is az erdészeti takarmányból hordott haza valamennyit) és amit az állatorvosok sem tudtak megmagyarázni: néhány hét alatt a kehecske is elmúlt Gusztávnak. Ez már a cigány lókupeczek tudományába tartozott, ami sok esetben felülírta a közepes gyakorlatú állatorvosokét is.

Úgyhogy Gusztáv a falu legjobb lova lett, fényes szőrű, bivalyerős, intelligens. Még a tavaszi munkáknál is rendben volt minden, mint a pelyhet vitte az ekét, boronát. A két gacsoz tehénhez szokott Gyula csak loholni tudott utána. Büszkeség töltötte el. Igen ám, de hosszabbodtak a napok, hosszabbodott a munkaidő a határban. De nem Gusztávnak. Pontosan 5 órakor elindult haza. A kétségbeesett Gyula csak szörnyű nehézségek árán tudta befogni a szekérbe és máris repültek. Végig a főutcán kellett menni, a könnyű szekéren hevenyészett módon feldobott ekekapá éktelenül csörgött-csattogott, az is odafigyelt, akinek más dolga volt.

Nem volt haszontalan az a sok év, amit Gusztáv a favágóknál töltött. Megszokta erősen, hogy nyáron is, mikor hét ágra süt a nap, délután 5 órakor vége a munkaidőnek és rohanás haza, vár a bő vacsora. Gusztávnak kiváló étvágya volt.

Így aztán Gyula – és minden családtagja – kimerítő magyarázatokkal szolgált az ismerősöknek, miszerint nem